లక్ష్మణప్ప హనుమంతప్ప జమఖండి

వర్సస్

భారత ప్రభుత్వం మరియు మరొకరు

1954
అక్టోబర్,21

[మెహర్ చంద్ మహాజన్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి., ఎస్. ఆర్. దాస్, గులాంహసన్, భగవతి మరియు వెంకటరామ అయ్యర్ న్యాయమూర్తులు.]

భారత రాజ్యాంగం,లోని ఆర్టికల్ 31(1), 32, 265 – ఆస్తిలేకుండ చేయుట - పన్న విధించడం లేదావసూలు చేయడం ద్వారా కాకుండా– ఆర్టికల్ 265 ద్వారా హామీ ఇచ్చిన - ఆర్టికల్ 32 ద్వారా అమలు పరచువచ్చా.

నిర్ణయించారు, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్265 లో చట్టం ద్వారా తప్పఎలాంటి పన్న విధించరాదని, వసూలు చేయరాదని ప్రత్యేక నిబంధన ఉన్నందున, ఆర్టికల్31లోని క్లాజ్ (1) పన్న విధించడం లేదావసూలు చేయడం ద్వారా కాకుండా ఇతరత్రా ఆస్తి *లేకుండ చేయుట* గా పరిగణించాలని మరియు ఆర్టికల్265 హామీ ఇచ్చిన హక్కు రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగం హామీ ఇచ్చిన ప్రాథమిక హక్కు కాదు కనుక ఆర్టికల్32 ప్రకారం దానిని అమలు చేయలేం.

రాంజీలాల్ వర్సెస్ *ఆదాయపు పన్న అధికారి, మొహిందర్ గఢ్* ([1951] ఎస్. సి. ఆర్. 127) అనుసరించబడింది.

సూరజ్ మల్ మోహతామరియు కో వర్సెస్ . ఏ. *వి. విశ్వనాథ శాస్త్రి*(ఏ. ఐ. ఆర్. 1954 ఎస్. సి. 545) సూచించబడింది.

ప్రారంభిక అధికార పరిధి: పిటిషన్ నెంబరు 492 ఆఫ్ 1954.

ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్32 కింద పిటిషన్.

బి. సేన్, ఐ. ఎన్. ష్రాఫ్ మరియు *బి. వి. సింగ్* పిటిషనర్ తరఫున.

ఎం. సి. సెతల్వాడ్, భారత అటార్నీ–జనరల్ మరియు *సి. కె. దాఫ్తరీ*, భారత సొలిసిటర్–జనరల్ (*జి. ఎన్. జోషి*,

వి. ఎ. మెహతా మరియు *వి. జి. గోఖలే*, వారితో పాటు) ప్రతివాదుల తరఫున.

1954. అక్టోబర్ 21. కోర్టు ద్వారా వెలువరించబడిన తీర్పు

మెహర్ చంద్ మహాజన్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి. - ఇది భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం ఆర్టికల్ 31(1) మరియు 19(1) (ఎఫ్) కింద ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం వేసిన పిటిషన్ మరియు మాండమస్ మరియు/లేదా సర్టియోరరీ స్వభావంలో రిట్‌ల జారీకి మరియు ప్రతివాదులు అతని ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించేలా పిటిషనర్ ఆస్తులలో జోక్యం చేసుకోకుండా నిరోధించే తగిన ఆదేశాల కోసం.

పిటిషన్ ఈ పరిస్థితులలో దాఖలైంది. పిటిషనర్ తన సోదరులతో కలిసి కల్లు మరియు మద్యం విక్రయాల వ్యాపారం చేసేవాడు. దీనికి తోడు అన్నదమ్ముల్లో ఒకరు బస్సు సర్వీసు నడిపేవారు మరియు పత్తి మరియు వడ్డీ వ్యాపారం చేసేవారు. అన్నదమ్ములందరికీ విస్తారమైన వ్యవసాయ, వ్యవసాయేతర ఆస్తులున్నాయి. 1926-27 మదింపు సంవత్సరానికి ముందు సోదరులందరూ హిందూ అవిభాజ్య కుటుంబంగా ఆదాయపు పన్నులో మదింపు చేయబడినప్పటికీ, అప్పటి నుండి 1946 సంవత్సరం వరకు వారి మధ్య విభజన జరిగిందని పేర్కొనబడిన కారణంగా వారిని విడివిడిగా అంచనా వేశారు. 1946 డిసెంబరులో ఆదాయపు పన్ను శాఖ అధికారులు వారు ఏర్పాటు చేసిన విభజన స్థితి సరైనది కాదని, వాస్తవానికి వారి మధ్య అలాంటి విభేదాలు లేవని, ఉమ్మడిగా వ్యాపారం చేస్తున్నారని పేర్కొంటూ వారిపై సెక్షన్ 34 కింద చర్యలు ప్రారంభించారు. ఈ చర్యల ఫలితంగా 1942-43 సంవత్సరానికి నలుగురు సోదరులను వ్యక్తుల సంఘంగా పరిగణిస్తూ సెక్షన్ 34 కింద మదింపు చేశారు. 1940-41, 1941-42, 1943-44 సంవత్సరాలకు సంబంధించి కూడా వీరిపై ఇలాంటి మదింపు చర్యలు తీసుకున్నారు.

1947 డిసెంబరులో పిటిషనర్ సోదరులు యుద్ధ సమయంలో భారీ లాభాలు ఆర్జించారని, పన్ను ఎగవేతకు పాల్పడ్డారనే విశ్వసనీయ సమాచారంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదాయపు పన్ను (దర్యాప్తు కమిషన్) చట్టం, 1947లోని సెక్షన్ 5(1) ప్రకారం ఆదాయపు పన్ను దర్యాప్తు కమిషన్‌కు ఐదు నిర్దేశంలు చేసింది. నిర్దేశం నెం. 175 సోదరులందరు వ్యక్తుల సంఘం కు సంబందించినది, మిగిలిన నాలుగు నిర్దేశంలు వ్యక్తిగతంగా సోదరులకు సంబంధించినవి. దర్యాప్తు కమిషన్ ముందు జరిగిన విచారణ ఫలితంగా 1940-41 మరియు 1948-49 సంవత్సరాల మధ్య కాలంలో తప్పించుకున్న ఆదాయం రూ.16,79,203గా అంచనా వేస్తూ కమిషన్ 1952 సెప్టెంబర్ 26న కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక సమర్పించింది. ఈ నివేదికకు అనుగుణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదాయపు పన్ను (దర్యాప్తు కమిషన్) చట్టంలోని సెక్షన్ 8(2) కింద భారత ఆదాయపు పన్ను చట్టం, అదనపు లాభాల పన్ను చట్టం, 1940 కింద, అలాగే వ్యాపార లాభాల పన్ను చట్టం, 1947 ప్రకారం మెస్సర్స్ జమఖండి బ్రదర్స్ పై వ్యక్తుల సంఘంగా దర్యాప్తు కమిషన్ నివేదిక

ప్రకారం మదింపు నుండి తప్పించుకున్న ఆదాయాన్ని మదింపు చేయడానికి లేదా పునఃసమీక్షించడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని ఆదేశిస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఈ ఆదేశాలకు అనుగుణంగా ఆదాయపు పన్ను శాఖ అధికారి వ్యక్తుల సంఘంగా మెస్సర్స్ జమఖండి బ్రదర్స్ పై చర్యలు ప్రారంభించారు. 1953 నవంబర్ 30వ తేదీన ఆదాయపు పన్ను చట్టం, అదనపు లాభాల పన్ను చట్టం కింద పిటిషనర్ ను మదింపు చేస్తూ ఆదాయపు పన్ను అధికారి వివిధ మదింపు ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. ఆ తర్వాత ఆదాయపు పన్ను అధికారి మదింపు చేసిన పన్నును వసూలు చేయడానికి పిటిషనర్ పై చర్యలు తీసుకున్నారు. ఆ చర్యలో బెల్గాం జిల్లాలో పిటిషనర్ ఆస్తులను బకాయిల చెల్లింపు కోసం జప్తు చేశారు మరియు బాంబే ల్యాండ్ రెవెన్యూ కోడ్ నిబంధనల ప్రకారం సుమారు 12 పొలాలతో కూడిన అతని ఆస్తులలో ఒకదాన్ని బహిరంగ వేలం ద్వారా విక్రయించారు.

1954 సెప్టెంబర్ 20న రాజ్యాంగంలోని 32వ అధికరణలోని నిబంధనల ప్రకారం ప్రస్తుత దరఖాస్తును ప్రాధాన్యమిచ్చారు. *సూరజ్ మాల్ మోహతా v. ఎ. వి. విశ్వనాథ శాస్త్రి మరియు మరొకరు* (1) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు ఈ కేసు వాస్తవాలు, పరిస్థితులకు కూడా వర్తిస్తుందని, రాజ్యాంగంలోని 32వ అధికరణం ప్రకారం చర్యలు తీసుకోవడం ద్వారా అంతిమంగా మారిన మదింపు ఉత్తర్వులపై ఉపశమనం పొందవచ్చనే అభిప్రాయంతో ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. పిటిషనర్ ఆస్తులను జప్తు చేయడం, విక్రయించడం చట్టవిరుద్ధమని, రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31 (1) మరియు 19(1) (ఎఫ్) ప్రకారం పిటిషనర్ ప్రాథమిక హక్కులను ఉల్లంఘించడమేనని పిటిషన్లో పేర్కొన్నారు.

(1) ఎ. ఐ. ఆర్. 1954 ఎస్. సి. 545.

రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చిన తర్వాత ఆదాయపు పన్ను దర్యాప్తు కమిషన్ ముందు విచారణలు రాజ్యాంగంలోని 14 మరియు 20(3) అధికరణలకు విరుద్ధంగా ఉన్నాయని, *సూరజ్ మాల్ మోహతా v. ఎ. వి. విశ్వనాథ శాస్త్రి మరియు మరొకరు* (సుప్ర) కేసులో ఈ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా ఆదాయపు పన్ను (దర్యాప్తు కమిషన్) చట్టం, 1947 కింద విచారణలు వివక్షాపూరితమైనవిగా ఉన్నాయని, సెక్షన్ 5(1) కింద కేంద్ర ప్రభుత్వం చేసిన నిర్దేశంలు సరైన వర్గీకరణ ఆధారంగా లేవని కూడా ఆరోపించారు . ఆదాయపు పన్ను (దర్యాప్తు కమిషన్) చట్టం, 1947 లోని సెక్షన్ 8(2) ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా చేసిన మదింపు ఉత్తర్వులను రద్దు చేయడానికి మరియు పిటిషనర్

యొక్క ఆస్తులను జప్తు చేయడం మరియు అమ్మడం లేదా జోక్యం చేసుకోకుండా ప్రతివాదులను నిరోధించడం కొరకు తగిన విధంగా మాండమస్ మరియు /లేదా సెర్షియోరరి లేదా ఇతర ఆదేశాల స్వభావంలో ఈ కోర్టు రిట్ జారీ చేయాలని అభ్యర్థించారు.

పైన పేర్కొన్న వాస్తవాలను బట్టి, ఈ పిటిషన్ ను ఈ కోర్టులో ప్రవేశపెట్టడానికి రెండు సంవత్సరాల ముందు, 1952 సెప్టెంబరులో దర్యాప్తు కమిషన్ కు సంబంధించినంత వరకు ఆక్షేపించబడిన చట్టం XXX ఆఫ్ 1947 కింద తీసుకున్న విచారణలు ముగిశాయని స్పష్టమవుతోంది. 1953 నవంబర్ లో ఆదాయపు పన్ను చట్టం కింద మదింపు ఉత్తర్వులు పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా జారీ అయ్యాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో రాజ్యాంగంలోని 32 వ అనుచ్ఛేదము ప్రకారం ఆయనకు ఎలాంటి ఉపశమనం లభించదని భావిస్తున్నాం. *రాంజీలాల్* v. *ఆదాయపు పన్ను అధికారి, మొహీందర్ గఢ్* (1) లో రాజ్యాంగంలోని 265వ అనుచ్ఛేదములో చట్టం ద్వారా తప్ప ఏ విధమైన పన్ను విధించరాదని లేదా వసూలు చేయరాదని ప్రత్యేక నిబంధన ఉన్నందున, ఆర్టికల్ 31లోని క్లాజ్ (1) పన్ను విధించడం లేదా వసూలు చేయడం ద్వారా కాకుండా ఇతరత్రా ఆస్తి లేకుండ చేయుట గా సంబంధించినదిగా పరిగణించాలని మరియు ఆర్టికల్ 265 ప్రసాదించిన హక్కు రాజ్యాంగంలోని మూడవ భాగం ప్రసాదించిన ప్రాధమిక హక్కు కానందున, ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం దానిని అమలు చేయలేము అని కోర్టు అభిప్రాయపడింది. ఈ తీర్పును దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆర్టికల్ 32 కింద దాఖలైన పిటిషన్ ఇప్పుడు తలెత్తిన పరిస్థితుల్లో సమర్థనీయం కాదని, లేని పక్షంలో కూడా తలెత్తిన ప్రత్యేక పరిస్థితుల్లో

(1) [1951] ఎస్. సి. ఆర్. 127

ఈ కోర్టు విచక్షణాధికారం ఉన్న ఏదైనా రిట్ ల జారీ అది న్యాయబద్ధం కాదని, సముచితంగా ఉండదని భావించాలి. పిటిషనర్ తరపు గౌరవ న్యాయవాది శ్రీ సేన్ కు ఈ అభిప్రాయాన్ని చెప్పినప్పుడు, ఆయన చాలా న్యాయంగా మరియు మా అభిప్రాయం ప్రకారం, దానిని ఎదుర్కోవడం అతనికి సాధ్యం కాదని సరిగ్గా అంగీకరించారు.

పైన ఇవ్వబడిన కారణాల వల్ల ఈ పిటిషన్ విఫలమవుతుంది మరియు తదనుగుణంగా ఖర్చులతో కొట్టివేయబడుతుంది.

పిటిషన్ కొట్టివేయబడింది.